

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECEZANĂ” iar banii de prenumerațiune și inserțiunile la ADMINISTRAȚIUNEA
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse, ediții etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor, până la 200 de cuvinte 8 cor de aci în sus 10 coroane	Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
„ „ „ „ „ pe 1/2 an 5 „		
„ România și străinătate pe an 14 franc		
„ „ „ „ „ pe 1/2 an 7 „		

Nazarenismul

— Istoria și ființa lui —
de Dr. Vladimir Dimitrievici
(Traducere)

Istoria lășirii sectei nazarene.

(Urmare)

Apoi îl aflăm în Peșta, unde ziua lucra la profesiunea sa, iar seara și peste noapte ține adunări în casa unei văduve oare-care cu câți-va aderenți de ai sei, al căror număr în scurt timp a fost poate peste 20⁴.

Încă atunci avea el la mână un manuscris maghiar intitulat: „Konfesszio”, pe care nu-l putea da la tipar⁵ pe acel timp, când domnia cenzura.

Între aceasta vine asupra lui furtuna. Stăpânirea începe să-l urmărească și să-l persecute. El deci se decide, — se înțelege ca fie-care păstor nazarean — să părăsească turma cea slabă și să fugă sub aripile bunului învățator Fröhlich. El în 31 Mai 1842 pentru ultima oară își adună oile sale din Peșta, le ține un înfocat cuvânt de despărțire apoi fugă la Zürich. Aci convine și cu Fröhlich, care petrecea aci — în tot cazul pentru tipărirea lucrării sale: „Die Ehe überhaupt und meine Ehe insbesondere betreffend”.

Pe lângă Fröhlich desvoaltă el în Zürich și în cantoanele învecinate activitate foarte vie întru lășirea credinței nazarene și câștigă atâți aderenți, încât a chemat la sine și pe fratele seu Imre și pe câți-va alții, între aceștia și pe Iosif Bela (Bella József), calfă de lăcătar născut în Királylehota din comitatul Liptó (pela anul 1810). Toți aceștia fără îndoială, că au fost și în Peșta aderenții lui. Însă el însuș, adevărat Ludovic Hemsey moare la Zürich încă în toamna următoare din anul 1843.

⁴ Beilage zur Allgemeinen Augsburger Zeitung din 6 Aprilie 1880 pag. 1413 și 1414. Vezi aci și alte amănunte.

⁵ Poate-că acel manuscris a fost chiar aceea prefată din lucrările lui Fröhlich „Ein Wort über das Verhältniss der bekehrten Gläubigen...” și care manuscris — cum a spus-o la locul seu — încă se mai păstrează de nazarenii maghiari și se răspândește printre ei mai departe în copii. Poate că Hemsey a tradus acest manuscris încă în Șvițera la stăruințele lui Fröhlich.

Însă fratele seu Imre și prietenii sei și-au continuat și mai departe lucrarea lor misionară între aceste învățând dela Fröhlich, pe care nu l-au părăsit nici atunci când în anul 1845 a aflat de bine să treacă în Franța, în Alsația⁶.

Când Imre Hemsey și dimpreună cu el și Iosif Bela și poate și alții dintre ei s'au reintors în Ungaria pela anul 1846, ei atunci erau deja misionari întregi, cari întru răspândirea vederilor lor religioase nu se temeau de nici o pedecă, de nici o primejdie.

Însă Imre Hemsey a dispărut în furtuna din aprilie patruzeci și opt și patruzeci și nouă; Iosif Bela a propagat până la anul 1850, când pentru aceasta l-au aruncat în temniță. Aci a fost adevăratul element pentru învățătura sa, căci pe rând pe toți robii i-a câștigat aderenți, de ceea-ce nici n'a visat.

Poate-că învățăcelul seu din acele zile a fost și Stefan Calmar (Kálmár István mai înainte Krämer), cari a fost apostolul cel mai râvnos și poate-că al doilea întemeietor al nazarizmului în Ungaria. El e născut diu părinți romano-catolici. Tatăl seu a fost ampoi de economie (gazdatiszt). Școalele elementare le-a învățat în Pacir (Pacsér în Bacica), iar gimnaziul în Baia la mănăstirea romano-catolică.

Din Baia el se duce la Dunaföldvár în teologie, aci însă nu termină anul al 3-lea ci întrerupe studiile teologice și se duce la drepturi, cari studii le-a și terminat în fine. În anul 1848 se face spion. În anul 1850 îl prind în jurul Vienei și-l aruncă în temnița din Budapesta⁷.

Aci a petrecut zile grele cu făcătorii de rele ordinari. Și cum el aci trist medita asupra nefericitei sale sorți, iată că deodată se aude vorbă tare din temnița înveci-

⁶ Cum s'a lucrat aci de neobosit să ne convingă epistoala lui Imre către Iosif Kovács nobil din Nemeș: „Îți aduc la cunoștință, că și eu mă află aici precum și compatriotul nostru Iosif Bela și Fröhlich. Bela încă de an a început să edifice aci adevărată jumătate de an lucrează în adunarea lui Hristos; la început el a botezat numai câți-va compatrioți de ai noștri, acum a botezat deja 30, iar de jumătate de an aici a botezat 11 persoane și sperăm, că se vor afla tot mai mulți. Iată așa se petrece aicea, și Dumnezeu în toată ziua ne face părtași de ajutorul său”.

⁷ Szeberényi, pag. 56.

nata, de care nu-l despărta decât numai o ușa închisă. Chiar atunci un nazarean vorbea soților săi despre mila lui Dumnezeu. Vorbirea aceasta și în tot cazul și altele multe au influențat asupra spiritului și așa desconcertat al lui Calmar, atât de puternic, încât și el se face nazarean⁸.

Despre soarta mai departe a lui Calmar ne istorisește A. Heks în chipul următor:⁹

„În anul 1854 dă împăratul prima amnestie și s'au deschis ușile temnițelor din Pesta, din Kufstein, Olmütz, Subotîța (Szabadka) etc. și mulți exilați s'au reintors la vetrele lor. Atunci scapă și Calmar. Încă în primăvara aceluia an se duce el în o cancelarie din Peșta în calitate de servitor.

Acî deja foarte tare l-a apucat spiritul nazarean. Și-a tăiat peană de corb și scria cu litere mici însă legibile câte-un vers din s. Scriptură și alte lucruri morale decâte-ori ajungea la hârtie. Afară de aceasta totdeauna avea la sine și ediția mică a s. Scripturi și din aceasta cetia colegilor sei în toată dimineața câte un capitol și încercă să-i convertească la legea sa vorbindu-le neconținut despre sfârșitul apropiat al lumii, despre înfricoșata judecată, despre mântuirea sufletului etc.

Încetul cu încetul el adună împrejurul seu un număr mărișor de aderenți, cu cari putea să țină și adunările sale de Duminecă. Aceste le ținea în un oțel în Josefstadt (în Budapesta).

Însă adunarea aceasta n'a avut existența durabilă, căci în luna lui Mai din acelaș an 1854 guvernul într-o Sâmbătă, chiar când ei se adunaseră seara, ca să țină adunarea, le dă de urmă, oprește aceste conveniri și pe membrii îi alungă în toate părțile. Deci nici prorocul Calmar n'a mai putut sta în Pesta. Pe el îl alungă în patria sa, în Pacir.

Dar el nici aci n'a avut pace. Se apucă și propovăduiesc credința nazareană în Pacir și împrejur și poporul cel simplu îl ascultă, la început din curiozitate, dar apoi cu adevărată plăcere, căci el vorbea totdeauna despre pocăință și despre imoralitatea preoțimei.

Guvernul începe să persecute pe Calmar și mai întâiu îl închide la Zombor, după aceea la Peșta, unde și nebunește și astfel îl duc în casa de nebuni din Viena. Acî el scrie întreg testamentul vechiu. La anul 1863 ajunge iarăș la Pacir, însă nu mai mult ca nazarean, ci ca dușman al tuturor religiunilor pozitive; aci a și murit ca *scriitoras* (zugirász)¹⁰.

El a fost om mic de statură și slab, cu fața stricată de vărsat, cu mustețe slabe, despre cari împrejurimea ziceau, că le-au ros moliile.

Când nu avea ocazie să predice de rând era tăcut, de altcum a fost de fire revoluționară și foarte dester¹¹.

Pe timpul acela nazarenii erau tare persecutați prin guvernul absolut de atunci.

Nenorocirea lor, precum am văzut deja, a ajuns până și la urechile lui Fröhlich și el se roagă des la Dumnezeu pentru acești fii ai săi. Însă fiind-că poate nu credea, că aceasta e destul și ajunge, el se pune și la 5 Ianuarie 1856 trimite din Strassburg în Ungaria și aceasta epistoală (cătră frații din Peșta):

„Fie laudat Domnul, tatăl Mântuitorului nostru Isus Cristos, în care ne-a deschis izvor de milă și intrarea la calea credinței într'însul, cela-ce a făcut toate și care va nimici toată puterea întunerecului și toate vasele răutății, când va veni vremea aceea. El să vă țină în lumea cea rea de acum și să țină în voi vicața credinței începutul celor vecinice.

„Iubiților și dragilor! Precum s'a umplut măsura năcazurilor noastre așa să dea Dumnezeu, ca să se umple și măsura mângâierii noastre și să vă mărească puterea voastră în suferința plină de speranță. Nici când evangelia lui Cristos nu este mai scumpă, nici credința într'însul mai prețioasă ca în nefericire, cu care noi trebuie să ne fâlim în speranța preamării; căci altcum noi credincioșii am fi oamenii cei mai nefericiți, dacă Dumnezeu prin botez nu ne-ar fi sigilat cu acel duh al făgăduinții, care este garanța moștenirii noastre, pentru care diavolul și fiii săi rid de noi, ne batjocoresc, ne disprețuesc, ne maltratează, în chip mincinos numindu-se pe sine slugile lui Cristos sau ale lui Isus, sau de altă parte sub acelaș nume săvârșesc cele mai grozave fapte păcătoase, se umflă de fudulie și tiranizează libertatea conștiinței. Fiind-că pe timpul apostolilor au ucis credincioșii pentru martirismul lor, fiind-că ei li acuzau pentru Cristos, de aceea alții convinși despre adevărul evangheliei lui Cristos și ei înșiși se lăsau să fie botezați în Cristos, ca să fie părtași de darurile lui și de bunurile împărăției ceriurilor (I. Cor. 15, 18—19; 3, 29 și următoarele). Azi din contră se consideră drept semn de apostazie sectară, dacă pe cine-va încep a-l persecută preoții lui Val. Însă pe cari Domnul i-a cunoscut mai înainte, aceia vor fi chemați și vor avea vocațiune a fi convertiți și vor fi vrednici de evangelia lui Cristos, chiar dacă ar fi puțini. Pe așa numiții creștini Dumnezeu nu i-a chemat, fiind-că ei nu au rămas pe calea adevărată a propovăduirii evangheliei, ci ei deja mai înainte au botezat oamenii fără să fie știut și să fie voit ei, iar după aceea au fost constrinși să lase să fie „confirmați“ (căci fără de aceea nici unul n'ar fi putut să fie soldat și nici nu putea să se cunune). Cristos a zis Părintelui său: „Părinte eu voesc, că unde sunt eu, acolo să fie și aceia, pe cari mi-i-ai dat“. Dar aceștia sunt adevărații și veritabilii sei învățăcei (Ioan 8, 31), și adevărații, cari rămân în învățătura și pe lângă învățătura lui Cristos și țin strict și neclătit la ea și o țin așa, precum au predat-o sfinții apostoli primilor credincioși și precum apostolii au primit-o dela însuș Mântuitorul. Dacă nu rămân pe lângă învățătura aceasta, înzădar au crezut și nu vor putea să fie mântuiți (I. Cor. 15, 1 și urm.; I. Ioan 2, 24). Așa este, pe fiecare schimbare ori întortocare a cuvintelor lui Cristos zace blăstemul (Gal. 1, 6; II. Cor. 2, 17; I. Ioan 6, 3)...

⁸ Schwalm. Die Sekte der Nazarener in Ungarn, pag. 5.

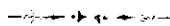
⁹ »*Tucmar*« în Nr. 8 din »*Iasop*« anul 1882.

¹⁰ Szeberényi, pag. 56.

¹¹ »*Tucmar*« (foița) în »*Iasop*« (favor), Nr. 9. a. 1882.

Însă oamenii cei păcătoși nu voiesc să ia asupra lor crucea lui Cristos, de aceea și schimbă *cuvântul* lui Cristos și atunci cred, că și calea lui Dumnezeu s'a făcut alta. Cea mai mare întortocare și înșălăciune este botezul copiilor“.

(Va urma)

Memento.....

Motto: Faptele Ap. 4, 32.

De câte ori îmi arunc privirea asupra vieții zilnice și văd luptele grozave pentru existență, văd mizeria și durerea, valurile spumegânde ale păcatului, sărăcia, lipsa de creștere, de cultură și onul pornit spre dobitocie, mă cuprind un dor nespus, ca să gândească la veacurile apuse, contemplând acele vremi, cari mi-se par atât de frumoase, și asemănându-le cu prezentul decăzut, să înjgheb o icoană, pe care privindu-o să văd cum este și cum a fost.

Mă cuprind un dor, ca să întorn spatele păcatului, și să mă întorc la Dumnezeu. Vreau să mă asociez cu toți aceia, cari au aceleași dorințe, și în sfânta comuniune a creștinilor să află mângăere.

Dar unde sunt?

Trăesc între creștini și nu găsesc creștinismul, sărvesc la altarul Domnului, și caut pe cei credincioși.

Din țară în țară, din ținut în ținut voiu afla alt creștinism alte biserici, alt duh plutind peste oameni.

Ca și cum ar fi trăit mai mulți Cristoși pe pământ, ca și când apostolii s'ar fi sfâșiat între sine și despărțindu-se ar fi vestit doosebite învățături și nu numai una.

Și față de acestea îmi place să-mi pun întrebarea: cum a putut omenimea să devieze într'atâta de la calea designată de dumnezeescul Fiu din Vitelem?

Dacă prin minune unul din apostoli ar reveni pe pământ și ar vedea starea creștinismului în zilele noastre, ar rămâne trăsniț de decepțiunea amară, ce i-ar cuprinde sufletul.

Bisericile le ar găsi în mare parte goale de creștini; de acei creștini, cari au primit botezul, s'au împărtășit cu trupul și sângele lui Hristos, cari s'au încununat în fața altarului, în prezența Domnului. Și tot pe aceștia i-ar vedea, bătându-și joc de botez și de altar, de așazămintele sfinte, cari în orbia lor recunosc lipsa bisericii numai întratâta, întrucât este în stare a înfrâna patimele plebei. Încolo însă nimic.

Pe slujitorii ei, nu-i cinstesc, iar pe aceia, cari se arată cucernici și ovlavioși îi batjocuresc și râd de dânșii, cum râde omul de unul, care nu-i în toată firea — a milă.

Eternitatea cu viața ei, li-se pare o poveste frumoasă, bună pentru de a îmbătă lumea cu apă rece; Dumnezeirea însăș o ghicitoră, care abia de acum înainte să fie deslegată.

A râde de toți, cari cred, a face glume ușoare despre cele sfinte — iată caracteristica creștinilor acestora. Aceștia sunt cari caută lumina și viața, dar nu voiesc să audă cuvintele lui Hristos, care le zice chemându-i la sine: »*Veniți la mine voi toți..... Eu vă ușurez, căci eu sunt viața.....*«

Mai sunt apoi creștini de altă categorie, cari fac toate ale credinții. Și s'ar supăra grozav, de ar cuteză cineva să tragă la îndoială creștinismul lor. Pe aceștia îi vedem umblând harnici la biserică, unde șed ovlavioși cu mâinile împreunate, adânciți în cucernice rugăciuni. Acasă, în cercul strins al familiei, încă nu uită de datorințele lor față de cele sfinte, cetesc și Scriptura..... Dar numai atât..... Nimic mai mult. *Săracul, lovit de grele lipsuri, părăsește ușa lor nemângăiat.* Și unii ca aceștia se fâlesc cu numele de creștini. Unde sunt însă faptele, cari le cere Hristos pe lângă credință?

Aceștia sunt creștinii, cari au religione, dar nu au religiozitate.

O credință lipsită de duh; o lampă, din care lipsește oleiul, lipsește lumina. Pentru unii ca aceștia religionea este numai obicei, care-l săvârșesc regulat ca și o mașină, rece, precum penit, fără nici o pornire râvnitoare. Cele sfinte în ochii lor se cobor în noianul celor lumești. Ei cântă și se roagă, fără cucernicie și fără ovlavie, rostind rugăciuni de formă, învățate din cărți mai mult ori mai puțin rău.

Biserica o cercetează, dar nu de dragul ei, nu pentru a se răcori la izvorul învățăturilor ei, ci pentru ca să arete, că sunt bine crescuți, să arate lumii, că știu aduce tributul cuvenit acei, care ocrotește destinele lumii.

Se cuminecă regulat în cele patru posturi, dar numai cu trupul, pentru dânșii pânea și vinul nu se preface, ci rămân pur și simplu *pâne și vin.*

Ascultă bucuos predicile — ba se scandalizează, că amvonul nu se folosește destul de des — dar nu grijesc de înțelesul cuvintelor, ce le aud rostindu-se, ci poartă grijă să vadă, câte greșeli face predicătorul, ce gesturi greșite, ori de câteori privește în carte. Copiii îi silesc să umble regulat la biserică, să respecte sărbătorile și posturile, dar numai cu trupul; sufletul rămâne pârlogit; în el cresc apoi în voie toate buruonile, cari omor ori ce pornice nobilă, ori ce dorință de a săvârși binele.

De aceea am zis mai nainte, că trăesc între creștini și nu gasesc creștinismul, servesc la altar și caut pe cei credincioși. Și îmi place

nespus de mult să-mi întorc privirea îndărăt spre trecutul îndepărtat să scrutez tainele sfințelor cărți, să mă veselesc cu inima văzând cele ce au fost atunci, în primii ani ai creștinismului. Și deosebită mângăiere am, când cetesc despre așezămintele lor sfinte, când ceata credincioșilor a fost un trup și un suflet, când bunurile toate erau comune. Ce eră a unuia oră și al altuia.

Îi văd pare-că prin negura vremilor, cum să adunau la un loc, ca să mărească pe Dumnezeu. În adunarile lor n'a venit nimenea mânat de dorul, ca să satisfacă formelor, ci a venit mânat de focul credinții adevărate, care încălzește inima. Un gând pătrundeă inima lor, gândul de a-și mântui sufletul. Toate celelalte erau de a doua mână. A face bine, a ajuta pe cei lipsiți, a mântui sufletul aceluia, cari prin păcat erau gata a-l perde, — iată ținta doririlor lor.

Ei au trăit cu adevărat în Hristos, în înțelesul cuvintelor lui. Ei au simțit întrănsii trezându-se conștiința de creștini, când l-au auzit pe Hristos zicând, că oamenii sunt fiii lui Dumnezeu. Au știut, că în lumea largă toate sunt ale Domnului, și sufletul li s'a înveselit la gândul, că acesta este părintele lor.

Ei au cuprins în adevăratul înțeles cuvintele, că: »*Isus a biruit moartea*«. Pentru dânsii a fost numai vicață, moarte nu. Au știut, că acel ce trăește în Dumnezeu nu poate muri, căci unul este Dumnezeu, în care nu este schimbare ci numai viață. Au venit însă în curând peste dânsii cele mai crâncene încercări. Au poposit asupra lor goanele neamurilor păgâne, îndreptate în contra credinței lor creștinești. Au fost aruncați în temnițe, chinuiți, omoriți cu moarte sălnică, mânați în amfiteatre, siliți să lupte goi și nearmați cu foarele selbatice. Toate au fost însă zădarnice. În mijlocul urletelor de fiară, în mijlocul ocărilor asvârlite în fața lor de haita Jidovilor și Păgânilor, martirii credinței au murit cu zimbetul lericit al morții pe buzele lor, rostind mărturia credinței pentru Hristosul lor. Ce le păsă lor, că li se sfășia trupul?

Odată și așa aveă să se pogoară în mormânt, dar sufletul, le-a rămas liber, acela nu se putea tortură. Moartea le-a fost un ce binevenit, ba în parte și dorit, căci îi aducea mai curând spre ținta scopului — *împreunarea cu Isus Hristos*.

Adevărul eră virtutea, cea mai de frunte, și iubirea nemărginită a deapropaelui încunună vicața lor.

Moartea, la care s'au supus de bună voie după exemplul Mântuitorului, o primiau drept îndatorire pentru credința generațiunilor viitoare.

Și celelalte neamuri văzând tăria lor mare, și credința lor puternică, se apropiiau de dânsii primind credința lor și cu dansa și moartea. În

locul unuia veniau însă zece și numărul astfel creșteă.

Așa a fost. Și astăzi?

Trăesc între creștini și nu găsesc creștinism, servesc la altarul Domnului și caut pe cei credincioși!

Mihail Gașpar

Corbul și Vulpea

Fabulă de I. Eliade Rădulescu

Prelegere practică din „Cartea de cetire“ (pieza 98 din „A doua carte... de Mai mulți prieteni“) pentru clasa II.¹

Ținta

Astăzi vom citi o povestire despre un corb și despre o vulpe.

I. Pregătire (Analiză)

Care a văzut vulpe? Unde trăiește? Cu ce se hrănește? Ce fire are? (Șireată). — Ce știți despre corb? Unde trăiește? Cu ce se hrănește? Ce fel de pasere este? (Răpitoare). — Ce vor fi avut de a face aceste două animale?... Ascultați să vă povestesc!

II. Predare (Sinteză)

a) *Cuprinsul fabulei pe scurt*. Învățătorul povestește fabula:

Corbul furase odată dela stână o bucată de caș. Ținându-o în cioc, el se așeză pe craca unui copac. Vulpea, care ieșise la plimbare, se îndreptă după miros spre copac. Privind la corb, ea se prefăcū, că se miră de frumuseța penelor corbului, adăugând cât îi pare de rău, că corbul n'are glas. Îugâmfatul de corb se mâlni de aceste vorbe. Voină să arate vulpei, că el nu e prost și că are glas frumos, lungi gâtul și deschise ciocul să cânte. Dar atunci cașul îi căzu din cioc; iar vulpea vicleană îl luă cu iuțală și-l mâncă.

b) *Reproducerea* din partea elevilor (Elevii povestesc fabula).

c) *Celirca* fabulei întâiu de cătră învățător; pe urmă de cătră școlari.

d) *Explicări logice și stilistice*. Ce se spune în poezia aceasta? Că corbul a furat de undevă o bucată de caș și s'a așezat pe o cracă, să mănânce. Într'aceea a venit sub stejar o vulpe. De ce a venit ea? (Fiindcă eră flămândă și a mirosit cașul. Ea umblă prin pădure încoace și încolo, căutând de mâncare). În ce chip puteă vulpea să ia cașul dela corb? (Spăriindu-l, ori rugându-l, sau ademenindu-l să se coboare jos, sau lingușindu-l). Ea și-a ales chipul cel din urmă; de ce? (Fiindcă e șireată și știă, că corbul e prost). Și de ce a zis vulpea că corbul are pene frumoase? (Ca să-l facă să creadă, că într'adevăr e așa). E adevărat ce a zis vulpea? (Nu). Va să zică vulpea a spus lucruri neadevărate, a fost *mincinoasă*. Un mincinos, care laudă

¹ După I. Manliu „Povătuitorul studiului limbii române în clasele primare“. București, 1896. Librăria Sococ et comp. Prețul 6 lei. — Vezi și metodică de Dr. P. Pipoș, Arad.

pe cineva, fără ca acesta să merite laudele, e un *lingușitor*. Cum a fost vulpea? (*Lingușitoare*). Și ce a gândit corbul despre vulpe? (Că ea îi admiră penele frumoase). Cum e omul, care crede toate minciunile? (*Prost*). Cum a fost corbul? — Dar cum se numesc cei ce pun mult preț pe frumusețe, pe avuție etc.? (*Mândri*). Corbul încă a fost mândru; pentru ce? Ce virtuți are el, ca să se măndrească? (Nici una). Vulpea însă i-a aflat una (care?) și corbul a crezut-o și era mândru. Și ce dorință și-a exprimat vulpea? Că de ar avea și glas — ce frumos ar cânta! Și corbul, ca să facă pe placul vulpei, ce a făcut? (A început să cânte). Ce s'a întâmplat atunci? (Cașul a picat din cioc). A ascultat vulpea cântecul corbului? (Nu; scopul ei a fost să ajungă la caș. Ea a prins cașul și l-a mâncat rinzând de prostia corbului).

Pot vorbi animalele? Cui a dat Dumnezeu limba (graiul)? (Omului). Poveștile, în cari ni se înfățișează animalele (sau plantele) vorbind, se numesc *fabule*. Aceste fabule ne spun multe lucruri folositoare. Sub chipul animalelor avem să înțelegem oameni din viața de toate zilele. Ce fel de oameni avem să înțelegem în fabula „Corbul și vulpea” sub chipul corbului? — Dar sub chipul vulpei?

e) *Aprofundare*. 1) Situația: Dacă am voi să facem o icoană, care să ne arate (prezinte) fabula aceasta, cum am face-o? (Un stejar; pe o cracă un corb cu ciocul deschis. Sub stejar o vulpe, care stă rădicată în două picioare, cu gura deschisă, gata să prindă cașul, care se vede căzând).

2) Caracterizarea corbului și a vulpei: Cum spune fabula, că era corbul? (... *răpitor, mândru, îngâmfat, prost, flămând*). Vulpea? (... *isteață, lacomă, veselă*). Să spuneți, de ce? (Școlarii au să dovedească prin faptele corbului sau ale vulpei, că într-adevăr corbul era mândru, flămând, etc.)

3) Aprecieri etice: Este *lingușirea* o faptă bună? (Nu; cine se lingușește, n'o face din inimă curată, ci ori ca să tragă vr'un folos, ori ca să-ți facă rău). Dar *mândria* corbului este un bine? (Nu, pentru că cei mândri se lasă să fie amăgiți de un lucru, pe care și-l închipuiesc numai).

III. Combinare (Asociație)

Cari oameni seamănă cu vulpea? (... *Lingușitorii*) Cum să nu fim noi, ca să nu ne asemănăm cu vulpea? *Să nu fim lingușitori*. De ce nu? (E lucru urât...)

b) Cari oameni se pot asemăna cu corbul? (... cei mândri). Cum să nu fim noi, ca să nu ne asemănăm cu corbul? *Să nu fim mândri*. De ce nu? (vezi mai sus).

IV. Sistemizare

Ce învățăm noi așadar din fabula „Corbul și vulpea”? 1. *Să nu fim lingușitori*. 2. *Să nu fim mândri*.

V. Aplicare

a) Cum avem să înțelegem noi vorbele: *Lingușitor și tâlhar tot una e*; „*Omul închipuit prost se*

naște și prost moare”; „*Cine crede lesne, lesne se înșală*”?

b) *Deprinderi de stil*: Reproduceți în scris această fabulă cu vorbele voastre! Caracterizați corbul, apoi vulpea! Arătați tabloul acestei fabule! (Vezi situația).

c) *Memorizarea* acasă și reintrarea în clasă pe roluri. La distribuirea rolurilor un elev va înlocui pe *vulpe*, iar altul pe *corb*, recitând astfel fabula.

d) *Notițe biografice*. Cum e scrisă această bucată, în versuri ori în proză? (... *versuri*). Cum se numesc piezele scrise în versuri? (... *Poezii*). Cum se numește scriitorul, care face poezii? (... *Poet*). Țineți minte! Numele poetului e scris de obicei la sfârșitul poeziei. Ce nume e scris sub poezia aceasta? (... *Eliade Rădulescu*). Știți, unde s'a născut Eliade Rădulescu? Dacă mai trăește? și ce a scris? Ascultați, să vă spun eu! (Învățătorul le povestește biografia și în urmă, după diferite întrebări, școlarii o reproduc). D. e.

Eliade Rădulescu s'a născut în Târgoviște la 1802 și a murit în București la 1872. El a fost școlarul lui George Lazăr și a scris foarte mult în poezie și în proză. Ca recunoștință, nația i-a ridicat o statuă în fața universității din București.

Varietăți

Expoziția „Asociațiunii”. Drapelul din Lugoj scrie, că guvernul țării ar fi „*intezis bisericilor și instituțiilor, ce stau sub conducerea bisericii, participarea oficială la sărbătorile din Sibiu, ce se vor aranja din incidentul inaugurării muzeului*”. — Direcțiunea Expozițiunii constată, că știrea adusă de Drapelul nu corespunde adevărului, de oare ce ministru de culte s'ar fi adresat autorităților bisericești cu cererea, ca acestea se întrevină *pentru abandonarea proiectului de a se ține un congres al tuturor reuniunilor învățătoresți confesionale române cu ocaziune expozițiunii*. — Nu din alte motive, ci simplu, pentru ca cei interesați să se poată orienta, aflăm cu cale a expune lămurit starea faptului. El este următorul: Ministrului de culte și instrucțiune publică i-a ajuns la cunoștință, că la serbarea de inaugurare a muzeului istoric și etnografic a Asociațiunii, se proiectează, ca toate reuniunile învățătorilor confesionali dela școalele celor două biserici române din patrie să-și țină în timpul acela în Sibiu și *adunările lor generale din anul acesta și anume cu concursul preoților celor două biserici române*. De oarece însă — zice mai departe ministrul — cercul de activitate al reuniunilor învățătoresți poate naturalmente să se estindă numai pe acel teritor, care-l arată statutele aprobate de guvern — e mai pe sus de ori ce îndoială, că adunările pot să se țină numai în locurile staverite de statute. Deci același ministru invită autoritățile bisericești să dispună, ca reuniunile învățătoresți, cari stau sub jurisdicțiunea acelorora, să *abstea dela idea de a ține adunări generale în Sibiu*.

¹ Numai în clasele superioare.

Caz de moarte. Ioan Dămănescu parohul Gladnei-române și al filiei Gladna-montană, în urma bătrânețelor și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului Marți 21 Iunie st. v. 1905 la oarele $\frac{1}{4}$ din zi, în etate de 82 de ani, 58 ani al fericitei sale căsătorii. Joi în 23 Iunie a avut loc înmormântarea. Eră plină de lume casa mortuară, curtea și strada; nu era de față numai satul întreg ci și străini, cari au venit a-și lua rămas bun dela veneratul preot petrecându-l până la groapă. În sunetul cântărilor jalnice a-le D-lor învățători Ianăș Belciu din Dracșinesti, Corneliu Musta din Zold, Vasiliu Brașovan din Furdia, Constantin Velcu din loc și ale teologului Damșa din Furdia, a fost condus reposatul în sânta biserică, unde de loc s'a început celebrarea sfintei liturgii servind Domnii preoți: Simion Lugoșan din Furdia, Furdul din Zold, Alexandru Popovici din Bucoveț, Unipan din Jupânești și capelanul Gladnei rom. din loc D-l Ioan Neagu. După săvârșirea sfintei liturgii s'a celebrat prohodul. Pompa înmormântării a fost mărită prin frumoasa predică funebrală a părintelui Furdul din Zold, care a descris pe larg viața și faptele decedatului. După prohod scumpele remășițe pămâtesci ale răposatului au fost depuse spre veșnica odihnă în cimiterul gr. ort. rom. din Gladna Română. Pe reposatul îl jălesc afară de întristata fică, nepoții și strenepoții, întreg satul și împrejurimea, căci inimă bună a avut și cine i-a cerut sfatul ori ajutorul, din casa lui n'a ieșit nemângăiat. Odihniască în pace!

† **Văd. Sofia Mircovici n. Vuia** a încetat din viața Joi în 13 Iulie n. la Fizeș în etatea de 72 ani. În mormântarea s'a făcut Sâmbătă în 2/15 Iulie cu mare pompă. Răposata este fiica administratorului episcopesc din 1849 Ignatie Vuia și după suprimarea revoluțiunii a fugit ca fată de 16 an cu tatăl ei împreună în Turcia, unde eră admirată pentru frumuseța ei rară. Murind Ignatie *Vuia* la Negotin (în Sârbia) la 9 Februarie 1852, s'a măritat Sofia, rămasă acum singură în țeară stăină, după profesorul sârb Chiril *Mircovici*, cu care a trăit în căsătorie fericită 8 ani. Ca văduvă s'a retras la Belgrad și după izbucnirea războiului la 1876 s'a reîntors în țeara ei trăind din penzia de 600 cor., ce o primiă dela statul sârbesc. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Himen. D-l *Ionel Piso*, funcționar silvic al societății căilor ferate priv. de stat austro-ungare, își va serba căsătoria sa cu d-ra *Liana*, fiica concetățanului nostru Petru Francovits, la 24 Iulie a. c.

— *Dl I. M. Surlaș*, teol. abs., serbează cununia sa cu D-ra *Victoria*, fiica preotului *Ioan Ionescu* din Jebel, Joi în 21 Iulie (3 August).

Licitațiuni minuende

În urma incuviințării Ven. Consistor diecezan ddo 9 Martie Nr. 597 B ex 1905 să escrie licitațiune minuendă pentru renovarea bisericii gr. or. rom. din

comuna **Comoriște**, tractul Oraviței, cu prețul de exclamare 5820 cor. 78 fil.

Licitațiunea să va țineă în 24 Iulie 1905 st. v. (6 Aug. 1905 st. n.)

Reflectanții vor aveă a depune înainte de licitațiune vadiul de 10% în bani gata ori hârtii de valoare.

Planul și specificațiunea de spese și măsuri să pot vedeă la oficiul comitetului parohial din Comoriște.

La licitație se vor admite numai bărbați probați și de omenie, cari pot dovedî, că au mai efeptuit astfel de lucrări.

Comoriște, din ședința comitetului parohial ținută la 3 Iulie 1905.

George Pentia

preș. com. par.

Alexa Jianu

notarul com. par.

Pentru facerea gardului de fer la plațul bisericii din **Cireșul-timiș**, protopresbiteratul Logojului, se escrie licitațiune minuendă pe Duminecă în 31 Iulie a. c. st. v. la 3 oare p. m.

Prețul de esclamare este 1477 cor. 16 fil., dela care reflectanții vor aveă a depune vadiul de 10% în bani gata sau hârtii de valoare.

Celelalte condițiuni se pot află ori-când la oficiul parohial din loc.

Cireșul-timiș la 20 Iunie 1905.

Pentru comitetul parohial:

Nicolae Jurca

președinte.

3—3 [22]

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

În urma incuviințării Ven. Consistor diecezan ddo 21 Iunie a. c. Nr. 1830 B ex. 1905 se escrie licitațiune minuendă pentru repararea sântei bisericii gr. or. rom. din **Sân-Mihaiu**, protopresbiteratul Vârșetului, cu prețul de exclamare de 1364 cor. 31 fil.

Licitațiunea se va țineă în 24 Iuliu a. c. st. v. la 11 ore a. m. în școala comună din loc.

Reflectanții vor aveă a depune înainte de licitațiune vadiul de 10%.

Specificațiunea de spese și măsuri se poate vedeă la oficiul parohial.

Sân-Mihaiu în 29 Iunie 1905.

2—3 [25]

Comitetul parohial.

Pe baza incuviințării Venerabilului Consistor diecezan ddo 8 Iunie 1905 Nr. 1778 B. ex 1905 se escrie licitațiune minuendă pentru pictarea de nou a bisericii gr. or. rom. din comuna **Mircovăț**, protopresbiteratul Bisericii-Albe, cu prețul de esclamare 6879 coroane.

Licitațiunea se va țineă în edificiul școalei în 24 Iulie (6 August) a. c. 1905. Planul și specificațiunea de spese și măsuri se pot vedeă ori și când la președintele comitetului parohial.

Întreprinzătorii se vor prezentă în această zi în fața locului, unde li-se vor face cunoscute condițiunile lucrului, având a depune vadiul de 10% în bani gata, sau în hârtii de valoare. Tot odată sunt poftiți a aduce

fiecare cu sine un tablou și anume icoana Sfântului proroc Ilie în pustie.

Numai oameni probați experți și de omenie, și cari vor putea dovedi cu atestare, că au lucrat și în alte comune, bine și fără proces, se vor primi ca licitanți.

În fine comitetul parohial își rezervă dreptul de a incredința lucrul pictării aceleuia, în care va avea încredere mai mare.

Mircovăț în 26 Iunie 1905.

1—3 [26]

Păun Ciuciu

preș. com. par.

Ioan Buică

not. com. par.

Nr. 1527/1905.

Concurs

Pentru ocuparea locurilor fundamentale susținute de Comunitatea de avere în școala de agronomie din Logoj sunt mai mulți candidați de lipsă.

Cei cei doresc să ocupe aceste locuri respective să studieze școala agronomică ca stipendiști ai Comunității de avere se provoacă, să se prezinte *nesmintit în 3 August 1905 la 10 oare a. m. la Comunitatea de avere* și să producă cu sine următoarele documente:

1. Atestatul de botez. din care să se vadă, că au împlinit vârsta de 17 ani.

2. Atestatul școlar obținut în urmă.

3. Atestat de moralitate din partea comunei.

4. Întrucât au satisfăcut deobligământului militar: pasaportul militar.

5. Întrucât sunt minoreni: Învoirea dela părinți respective tutori pentru a putea cerceta școala agronomică ca stipendiști ai Comunității de avere.

Caransebeș, la 20 Iuliu 1905.

1—2 [28]

Comitetul Comunității de avere.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan ddo 11 Februarie 1905 Nr. 254 B ex. 1905 prin aceasta se escrie concurs pentru întregirea definitivă a parohiei vacante de clasa II-a din **Opațița**, protopresbiteratul Buziașului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială constatătoare din 30 jugere.

2. Un plăț parohial intravilan și o grădină extravilană de $\frac{3}{4}$ juger.

3. O grădină extravilană de $\frac{1}{2}$ juger.

4. Folosirea a 3 jugere de izlaz.

5. Birul și stola uzuată.

Se observă, că alesul preot beneficiază din toate venitele parohiale numai jumătate până la 16 Ianuarie 1906, având drept la cealaltă jumătate din venite orfanii rămași după reposatul preot Ioan Popoviciu

Concurenții au a subterne petițiile instruate conform statutului organic și regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Opațița. Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. or. român din Buziaș.

În fine concurenții sunt poftiți a se prezentă în vre-o Duminecă ori sărbătoare în s. biserică din Opațița, însă nu în ziua alegerii, spre a-și arată desteritatea în cântare. tipic și oratorie, dar numai cu incuviințarea prealabilă a protopresbiterului tractual.

Opațița din ședința comitetului parohial ținută la 12 Iunie 1905.

1—3 [24]

Adrian Iancoviciu

preot adm. și președinte

Corneliu Popescu

notar

În conțelegere cu mine: *Ioan Peșă* protopresbiter.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. rom. din **Cireșul-timiș** se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salar 600 cor.

Pentru lemne 24 cor.

Pentru conferințe 10 cor.

Scripturistica 10 cor.

Dela înmormântări, unde va fi poftit 80 fil.

Locuință liberă cu grădină de 800□ stânjeni.

Alesul învățator va avea a purta agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial.

Pentru serviciile prestate mai nainte comuna nu acoordă nici un favor.

În fine recurenții sunt poftiți a se prezentă în vre-o Duminecă sau sărbătoare în s. biserică spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic; iară concursul, adresate comitetului parohial, a-le subterne Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. or. rom. în Lugoj.

Din ședința comitetului parohial ținută la 29 Mai 1905.

2—3 [23]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Intravilan de Vinzare

Intravilanul din strada Maria Terezia și strada Wekerle, priveliștea spre piața principală, să vinde din mână liberă.

Deslușiri dă Domnul **Eduard Eckart.**

Mersul Trenurilor

Valabil dela 1 Maiu 1905

Budapesta, gara de vest (ny. p. u.) — Verciorova

Stânga

Dreapta

P. I—III.	A. I—II	P. I—III	A. I—III	P. I—III	Or. Ex. I.	Stațiunile	Or. Ex. I.	P. I—III	P. I—III	A. I—III	A. I—III	P. I—III
630	1940	1205	225	655	1130	p. Budapesta	s. 1250	715	.	115	630	950
829	249	305	815	755	443	p. Timișoara-Josefin	p. 803	945	s. 705	750	122	s. 1240
	350	435	924	916	545	s. Logoj	p. 646	632	597	620	1205	1100
	.	836	.	102	.	s. Buziaș	p.	.	.	.	739	639
147	.	800	.	147	.	s. M.-Ilia	p.	147	.	.	716	716
712	.	.	147	639	.	p. M.-Ilia	s.	.	.	102	.	.
837	358	455	929	929	547	p. Logoj	p. 644	614	502	614	1203	1043
947	450	613	1029	1042	632	p. Caransebeș	p. 602	515	400	531	1121	942
M. 411	.	756	.	1226	.	p. Domașnia-Cornia	p.	317	s. 1057M.	414	949	752
450	.	820	1209	1251	.	p. Iablanța	p.	246	1014	346	.	715
546	653	845	1230	112	828	p. Băile-Erculane	p. 345	217	832	327	854	644
653	718	914	1255	139	853	s. Orșova	p. 315	140	735	258	816	605
.	732	.	130	239	907	s. Verciorova	p. 245	1250	.	218	746	.

Budapesta gara de vest (ny. p. u.) — Timișoara-Josefin — Baziaș

	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	Stațiunile	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III
	655	1010	.	940	830 225	p. Budapesta g. de vest	s. 115	710	630
	605	1025	300	826	s. Timișoara-Josefin	p. 657	917	100	805
	617	1037	312	838	s. Chișoda	p. 645	905	1248	753
	.	520	*1118	713	p. Buziaș (* 1 Iun.-15 Sept.)	s. 1030	.	*415	1027
	618	1038	313	838	p. Chișoda	s. 644	904	1247	751
	645	1105	340	904	s. Jebel	p. 616	837	1219	723
	980	.	600	.	s. Boca	p.	.	931	510
	.	.	931	510	p. Boca	s. 930	.	809	.
	650	1106	342	905	p. Jebel	s. 614	834	1218	716
	701	1118	354	917	s. Voitec	p. 602	823	1206	704
	1017	.	701	1155	s. N.-Boeșca	p. 340	.	855	355
	340	855	.	355	p. N.-Boeșca	s. 1017	.	.	1155
	707	1123	404	921	p. Voitec	s. 555	820	1158	654
	808	1236	520	1021	s. Vârșil	p. 451	716	1054	552
	1250	.	1058	.	s. Timiș-Cubin	p.	320	.	135
	1220	.	1027	.	s. Panciova	p.	341	.	155
	341	830	155	.	p. Panciova	s. 745	1220	.	1027
	350	.	155	.	p. Timiș-Cubin	s.	1250	.	1058
	818	1250	547	1029	p. Vârșil	s. 443	706	1049	530
	845	121	618	1053	s. Jasciova	p. 413	637	1020	459
	*1030	1120	832	1255	s. Oravița (*Iunie -)	p. 225	.	820	*357 315
	*155	*256	1150	.	s. Anina (August)	p.	.	444	*1235 1035
	.	444	*1235 1035	.	p. Anina (*Septembrie)	s.	.	.	1150
	.	820	*337 315	.	p. Oravița (— Mai)	s.	.	.	832
	851	131	625	1058	p. Jasciova	s. 406	630	1012	435
	925	208	702	1135	s. Baziaș	p. 328	550	925	400

Observări: Oarele, ce stau de a stânga stațiilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta, de jos în sus. Timpul dela 6 oare dimineața până la 5 oare 59 minute sara este însemnat cu sublinierea minutilor. Or. Ex. = Trenul Orient-Expres. A. = Tren Accelerat, P. = Tren de persoane, M. = Tren mestecat. În rubrica stațiilor: s. = sosește și p. = pleacă.